 © Mariusz Formanowicz, 2009-2026

Konstanty Furmanowicz

Konstanty Furmanowicz (ur. 23 stycznia 1900 w Biskupicach koło Kłecka, zm. 17 maja 1985 w Goleniowie koło Szczecina) – powstaniec wielkopolskim, polski policjant, żołnierz II Armii WP.

Konstanty Furmanowicz
w mundurze
powstańca wielkopolskiego

Był synem Walentego Furmanowicza i Joanny z domu Libera[1]. W 1903 roku rodzice Konstantego z czwórką dzieci przenieśli się do Dortmundu (Niemcy). Po wybuchu Powstania Wielkopolskiego Konstanty przyjechał do Poznania i wziął udział w walkach przeciw zaborcy. Z nieznanych dotąd powodów został uznany za zaginionego[2,3]. Po zakończeniu walk przeniósł się na Litwę, gdzie pracował w Polskiej Policji Państwowej. Był posterunkowym w Wilnie. Jeszcze 24 czerwca 1940 roku wysłał swoim rodzicom pozdrowienia z Litwy.

W nocy z 16 na 17 września 1943 roku litewska policja bezpieczeństwa Sauguma, działająca z inicjatywy i pod kierownictwem Gestapo, dokonała w Wilnie licznych aresztowań. Było to tuz po zajęciu Litwy przez Niemców. Zatrzymano również Konstantego Furmanowicza. Wraz z nim aresztowano ponad 140 Polaków. Listę zatrzymanych osób pochodzących głównie z kręgów miejscowej inteligencji, przygotowali Litwini jeszcze w 1940 roku. Co najmniej 10 z zakładników rozstrzelano już w dniu aresztowania. Pozostałych osadzono w obozie pracy przymusowej Zwangsarbeitslager w Prawieniszkach pod Kownem, kierowanym przez SS. Był to w rzeczywistości niewielki hitlerowski obóz zagłady. Nie wykupiony wcześniej przez rodzinę, Konstanty, został zwolniony z obozu w ostatniej grupie zakładników 11 listopada 1943[4,5]. W kolejnych latach II wojny światowej walczył w szeregach II Armii Wojska Polskiego.

Konstanty Furmanowicz ożenił się 13 maja 1923 roku na Litwie. Po wojnie zamieszkał w Goleniowie koło Szczecina. Zmarł 17 maja 1985 roku i spoczywa na starym cmentarzu w Goleniowie. Jego żona Adela zmarła 4 lata później. Została pochowana obok męża.

Przypisy

[1] Kłecko USC, akt urodzenia 13/1900 ; Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie, księga urodzeń i chrztów parafii pw. św. Mikołaja i św. Jadwigi w Dębnicy k/Kłecka.
[2] T. Jabłoński, *Listy strat powstania wielkopolskiego 1918 /1919*, Warszawa: 1936 (Dostęp: WBC)
[3] „Jutro" Organ Związku Weteranów Powstań Narodowych R.P. 1914/19; 1936.11.01 R.1 Nr9 (Dostęp: WBC)
[4] R. Korab-Żebryk, *Biała Księga w obronie AK na Wileńszczyźnie*, Lublin 1991.
[5] H. Pasierbska, *Wileńskie Ponary*, wydanie własne 1999.